

ת"פ 7494/12/15 - המאשימה מדינת ישראל נגד הנאשם ו.מ.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 7494-12-15 מדינת ישראל נ' מ'
לפני כבוד השופט שמאי בקר

בעניין: המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם ו.מ.

ב"כ המאשימה: עו"ד יצחק אמיר, תביעות תל אביב
ב"כ הנאשם: יעל ניסן - פינקלמן, הסנגוריה הציבורית

ה כ ר ע ת ד ין

אני מורה על זיכוי של הנאשם מהעבירות נשוא כתב האישום מפאת שבנסיבות הענין הן זוטי דברים.

כתב האישום, המענה, ההוכחות וסיכומי הצדדים

1. נגד הנאשם, ו.מ. (להלן: "מ"), הוגש כתב אישום במסגרתו יוחסו לו עבירות של תקיפת עובד ציבור והתנהגות פסולה המקום ציבורי.

על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 1.12.2015 נכח מ', כנאשם (בתיק אחר), באולמה של השופטת בן ארי בבית משפט השלום בתל אביב.

בנסיבות אלה, נכנס ויצא מ' מאולם בית המשפט, תוך שצעק ללא הפסקה. השופטת בן ארי ביקשה איפוא את מאבטחת בית המשפט שהיתה במקום, שירה כהן, להוציא את מ' מן האולם; כהן עשתה כן, הוציאה את מ' מן האולם, כאשר היא נושאת עימה את שקיות הניילון עימם הגיע מ' לדיון.

בסמוך ליציאה מהיכל בית המשפט, התנפל מ' על כהן, בנסיון לקחת מידיה את שקיותיו; מאבטח נוסף אשר הבחין

בנעשה, תפס אותו. בנסיבות אלה, תקף מ' את כהן בכך שירק לעברה ויריקתו פגעה בפניה, על פי כתב האישום.

בהמשך, התנגד מ' בכוח להוצאתו מהיכל בית המשפט על ידי המאבטחים, בכך שניסה להתנער מאחיזתם, והם נאלצו לדחפו לעבר היציאה. לאחר שהוצא על ידי המאבטחים, ניסה מ' להיכנס בחזרה להיכל בית המשפט, תוך שהוא צועק בקול.

בנסיבות אלה, נלקח הנאשם על ידי המאבטחים למתחם הביטחון, תוך שהוא מתפרע ומתנגד לאחיזתם.

2. מ', באמצעות באת כוחו מן הסגוריה הציבורית, עורכת הדין יעל ניסן, כפר באשמה, וטען כי לא הבין בכלל מדוע הוציאוהו המאבטחים מהיכל בית המשפט.

הסניגורית ציינה כי אכן, ביום 1.12.2015 התייצב מ' באולמה של השופטת בן ארי במסגרת ת"פ (ת"א) 7329-07-15 **מדינת ישראל נ' מ' (להלן: "התיק הקודם")**; ההגנה הדגישה, כי ההליכים בתיק הקודם הופסקו נוכח אי-כשירותו הדיונית של אותו מ'.

לשיטת ההגנה, יש בהעדר כשירותו הדיונית במסגרת התיק הקודם כדי לעורר - לכל הפחות - ספק בדבר כשירותו הנפשית ביום 1.12.2015, היום בו עבר את העבירות נשוא כתב האישום דנא (על טענה זו יורחב עוד, בהמשך).

3. במסגרת בירור התיק בפני נדרשה התביעה לטענה דלעיל, שנטענה כמעין טענה מקדמית, והשיבה כי אין בעובדה שבסיומו של התיק הקודם, בחודש מרץ 2016, קבע הפסיכיאטר המחוזי שמ' אינו כשיר דיונית לעמוד לדין - כדי להצביע על כך שביום 1.12.2015, כשלושה חודשים לפני קביעה זו, היה חולה במחלת נפש.

התובע הצביע על כך שההגנה לא ביקשה לזמן את נציג הפסיכיאטר המחוזי לעדות בבית המשפט על מנת לברר שאלות אלה, ועל כן, כאשר בתיק מונחת חוות דעת פסיכיאטרית, בתיק הנוכחי, בקשר לתאריך נשוא כתב האישום, במסגרתה נקבע פוזיטיבית כי מ' כשיר לעמוד לדין, הן מהותית והן דיונית, הרי שדין טענת ההגנה - להידחות.

4. מטעם התביעה העידה כהן, אשר סיפרה את שאירע באותו יום. כהן העידה כך: **"...השקית היתה לי ביד, אני לקחתי את היד אחורה, הוא קילל או התעצבן ברוסית ולא הבנתי מה הוא אמר. זכור לי שהוא לקח תנופה אחורה וירק לי על הראש... היתה כמות מכובדת של רוק שהייתי צריכה לחפוף את הראש על מנת לחזור למשמרת".**

5. מטעם התביעה הוגשו - בהסכמת ההגנה - הודעת הנאשם במשטרה (ת/3), דוח פעולה ודוח אירוע מאת מאבטח בית המשפט גור אדלשטיין (ת/6, ת/6א), דוח פעולה ודוח אירוע מאת מאבטח בית המשפט אחיה דרשן (ת/7, ת/7א), פרוטוקול בית משפט השלום במסגרת התיק הקודם מיום 1.12.2015 (ת/8), דוח פעולה

ודוח מעצר מאת רס"מ דיגרקר יורם (ת/9, ת10).

6. בסיום פרשת התביעה, פנתה לבית המשפט, מיוזמתה, המתורגמנית אשר תרגמה למ' את הדיון לשפה הרוסית, ומסרה כי אין באפשרותה להמשיך במלאכתה, משום שבמהלך הדיון הוציא מ' משקיותיו שיניים שבורות (הוא בעל שיניים תותבות), ומסמכים שונים, ולדבריה: **"לדעתי הוא לא מבין בכלל על מה אני מדברת"**.

7. לאור פנייתה של המתורגמנית, שאל בית המשפט את הצדדים האם הם מסכימים להפנות את מ' לחוות דעת פסיכיאטרית בשאלת כשירותו הדיונית.

התובע השיב כך: **"כאשר בית המשפט שואל אותי האם נוכח דבריה של המתורגמנית עתה אין מקום לשלוח את הנאשם לחוות דעת על מנת לבדוק כשירותו הדיונית, אני משיב בחיוב, ואדברא זו היתה הצעתי עוד בתחילת הדיון"**.

הסניגורית, מאידך גיסא, השיבה כך: **"...אני לא רואה מקום לחוות דעת. אני מכירה אותו ולרגע לא חושבת שהוא כשיר. אני טענתי טענה משפטית ללא קשר לחוות הדעת אלא קשר ישיר לפרוטוקול... המצב הזה מוכר לי, אני חושבת שאפשר גם בלי חוות דעת, אם בית המשפט סבור שלא ניתן להמשיך לדון..."**.

8. נוכח כל האמור לעיל הופנה מ', בהחלטה שיפוטית, לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית בשאלת כשירותו הדיונית.

9. ואמנם, בהמשך הונחה בפני בית המשפט חוות דעת פסיכיאטרית מאת ד"ר פישר מיום 4.7.2018 (להלן: **"חוות הדעת השנייה"**, שכן כאמור, קדמה אחת שקבעה כשירות מלאה ביחס למ'), ובה נקבע כי לא נמצאה עדות לכך שמ' חולה במחלת נפש, וכי בבדיקתו הבין את מהות האישומים נגדו, ידע להתגונן מולם, הבין את מהותו של ההליך המשפטי, ונקבע כי הוא מסוגל לעקוב אחר ההליך המשפטי ויכול לעזור לסניגור.

10. המשפט נמשך. מ' העיד במסגרת פרשת ההגנה, ובפתח חקירתו הראשית, העירה המתורגמנית (כזכור, ביום אחר, חודשים לאחר הדיון הקודם) כי היא (שוב) מתקשה להבין את דברי הנאשם. מ' העיד אודות דברים שאינם קשורים לעניין, למשל, דיבר על "ניתוח אף", "טיפות אף", שאל "אני אנסתי ילדה?", הוציא מפיו שיניים תותבות, ושלף מסמכים שונים ומשונים משקיותיו.

במהלך עדותו נרשמה הערת בית המשפט, כדלקמן: **"בית המשפט מתרשם כי הנאשם אינו קשור למציאות. מדבר דברים שאינם קשורים לתיק מעל דוכן העדים ולא ניתן להפסיק אותו. הנאשם מציג תעודה של חברת החשמל, צועק ללא סוף"**.

הנאשם המשיך "להעיד", מסר דברים חסרי פשר, ועל כן הופסקה חקירתו הראשית על ידי בית המשפט.

11. בחקירתו הנגדית של מ' (לאחר הפסקה ורגיעה לכאורית), אישר מ' כי ירק על המאבטחת כהן, כך:

"ש. באירוע עם השופטת שהוציאו אותך, השופטת ביקשה שיוציאו אותך מהאולם. אתה ירקת על המאבטחת שהוציאה אותך מהאולם?

ת. כן, ירקתי. אמרתי שירקתי. שכבר הוציאו אותי כן, ירקתי.

...

אם בכוח מושכים אותי, הרי אני לא ארביץ, הרי אין לי זכות להרביץ. אני הרי אשם. אני לא כלב להרביץ (מה, אני כלב שירביצו לי?) ששטר גם מרביץ לך אין זכות להרביץ. אם משטרה מרביצה לך - אין לך זכות להרביץ

...

ש. על מי ירקת?

ת. היתה פה בחורה, ירקתי על הבחורה. השופט אומר תשים חותמת וחתימה

ש. אתה ירקת על המאבטחת?

ת. לא, כשהייתי באזיקים כן ירקתי על הבחורה

ש. למה ירקת עליה?

ת. למה שמים עלי אזיקים ואומרים שאני הרבצתי לה? אני לא הרבצתי... "

12. ההגנה הגישה מטעמה את פרוטוקול הפסקת ההליכים נגד מ' במסגרת התיק הקודם, מיום 27.3.2016 (נ/1); כמו כן הגישה ההגנה את חוות הדעת הפסיכיאטרית נשוא התיק הקודם, על בסיסה הופסקו ההליכים שם[1] (נ/2).

13. התובע הגיש, במסגרת סיכומיו, בהסכמת ההגנה, את חוות הדעת הפסיכיאטריות אשר נערכו במסגרת ההליך דנן, טרם תשובת הנאשם לכתב האישום - חוות דעת מיום 17.7.2016 (להלן: "חוות הדעת הראשונה"), וחוות דעת משלימה מיום 3.8.2016 (להלן: "חוות הדעת המשלימה"), שתיהן מאת נציג הפסיכיאטר המחוזי, ד"ר דני פישר.

§ בחוות הדעת הראשונה - נקבע כי מ' כשיר, הן דיונית, והן מהותית; כך קבע ד"ר פישר: **"במצבו כיום מבין מהות האישומים נגדו יודע להתגונן מולם מבין הליכי משפט ומסוגל לעקוב אחריהם ומסוגל לעזור לסנגורו. באשר למצבו בעת ביצוע העבירות המיוחסות לו, נכתבה חוות דעת בסמוך למועד זה במהלך**

אשפוזו במחלקה פעילה ג' בבית חולים אברבנאל. חוות דעת זו הומצאה לכבוד בית המשפט, מצורפת לחוות הדעת הנוכחית... אינו לוקה במחלת נפש כהגדרתה בחוק".

§ בחוות הדעת המשלימה - ד"ר פישר הבהיר עמדתו לעניין הכשרות המהותית, כך: **"להערכתי לא מדובר במצב פסיכוטי אלא בהתפרצות כעס, על רקע תסכול מציאותי, אצל אדם בעל סף גירוי נמוך. סף גירוי נמוך זה אינו תולדה של מחלת נפש".**

14. התביעה ביקשה, איפוא, להרשיע את מ' בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, הואיל והעובדות מושא כתב האישום הוכחו במהלך שמיעת הראיות. התובע חזר על תשובתו לטיעוניה של ההגנה בקשר לאי כשירותו הנטענת של מ', והוסיף כי הנאשם מסר גרסה מסודרת ביחס לאישומים נגדו.

המאשימה ציינה עוד, כי אמנם אין חולק שגרסתו של מ' בבית המשפט, וגם במשטרה, "נעטפה" במלל רב שאינו קשור לעניין, אולם עם זאת, כאשר נשאל הנאשם בעדותו בבית המשפט שאלות ממוקדות - השיב עניינית.

התובע הפנה את בית המשפט לחוות הדעת הפסיכיאטריות, וטען כי לאור הקביעה לפיה מ' אינו סובל ממחלת נפש, אין הוא עומד בתנאים המצטברים הנדרשים להוכחת העדר כשרות מהותית. כמו כן, הדגיש התובע, כי חוות הדעת הוגשו בהסכמת ההגנה, לא הובאה חוות דעת נגדית מטעמה, וד"ר פישר אף לא נקרא להעיד בבית המשפט.

נוכח כל אלה, סבר הקטגור כי ניסיונה של ההגנה להקיש מהפסקת ההליכים בתיק הקודם לענייננו לא יכול לעמוד. זאת, בין היתר נוכח השוני בין כשרות דיונית וכשרות מהותית, וכן לאור חלוף שלושה חודשים בין האירוע נשוא כתב האישום במקרה דנן, ועד לקביעה כי הנאשם לא היה כשיר לעמוד לדין מבחינה דיונית, במסגרת התיק הקודם (כזכור: ההתפרעות והתקיפה-יריקה אירעו ביום 1.12.15, ואילו חוות הדעת נחתמה ביום 27.3.16).

התובע עמד על האינטרס הציבורי המובהק הכרוך בהגנה על עובדי ציבור שתפקידם שמירה על שלום הבאים אל בית המשפט, ועל כן טען כי לא יכול להתקיים במקרה זה הסייג לאחריות פלילית מסוג זוטי דברים.

15. ההגנה פתחה סיכומיה בצינה כי היא **מסכימה, עקרונית, לעובדות המפורטות בכתב האישום**; ההגנה הודתה כי אכן אירעה תקיפה ואמנם היתה יריקה, גם אם לא בדיוק באופן שמתארת התביעה.

16. אולם, בהודיה דלעיל לא היה כדי לשנות מבחינת הסנגוריה, ולשיטתה - טענת ההגנה הבסיסית והעקרונית לא הוקתה ולו במעט: אם ביום 1.12.15, היום בו ירק והתפרע מ' בבית המשפט, הוא הוכר כלא כשיר לעמוד לדין, ולו מבחינה דיונית "בלבד", הרי שממילא יש באי-כשירות דיונית זו כדי להקים ספק ביחס לכשירות המהותית באותו היום.

לשיטת ההגנה, אין כל נפקות לכך שההכרה הרשמית לאי-כשירותו הדיונית של מ' נחתמה ביום 27.3.16, שכן ברי, לשיטתה, כי מ' הופנה על ידי בית המשפט לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית, לאור התנהגותו באולם בית המשפט ביום 1.12.15, ופשיטא שבכך יש כדי להוות אינדיקציה להעדר כשירותו באותו מועד (מה עוד, שממילא קביעת יום 27.3.16 משליכה אחורה וחלה גם על יום 1.12.15).

לחלופין, טענה ההגנה, כי יש לזכות את מ' בשל זוטי דברים.

דין והכרעה: הנאשם כשיר אולי לעמוד לדין, דיונית ומהותית, אולם בנסיבות הענין - העבירות הן זוטי דברים

כשירותו הדיונית של מ' לעמוד לדין

17. סוגיית הכשרות לעמוד לדין מעוגנת בסעיף 170(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 שם נקבע:

"קבע בית המשפט, לפי סעיף 6(א) לחוק לטיפול בחולי נפש, תשט"ו-1955, או לפי סעיף 19ב(1) לחוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), תשכ"ט-1969, שנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין, יפסיק את ההליכים נגדו..."

סעיף 15(א) לחוק חוק הטיפול בחולי נפש, תשט"ו-1955 (לפני תיקון לחוק - הכוונה היתה לסעיף 6(א) הנ"ל) קובע כך:

"הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה, רשאי בית המשפט לצוות שהנאשם יאושפז בבית חולים או יקבל טיפול מרפאתי..."

18. עולה מהאמור, כי על מנת לקבוע אי כשרות **דיונית** מחמת ליקוי נפשי, על בית המשפט להשתכנע כי הנאשם חולה במחלת נפש וכי קיים קשר סיבתי בין מחלת הנפש לבין מסוגלותו לעמוד לדין (להרחבה בעניין זה ראו למשל ע"פ 10166/09 **פלונית נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 11.10.2010)).

19. בעניינו, בחוות הדעת הפסיכיאטריות שהגישה התביעה, בהסכמת ההגנה, נקבע - באופן חד משמעי - כי אין עדות לכך שמ' חולה במחלת נפש, ועל כן, בין היתר, הוא כשיר לעמוד לדין.

כאמור לעיל, חוות הדעת הראשונה בתיק זה הוגשה ביום 17.7.2016 (בפני בית המשפט של המוקד), ולאור אינדיקציות שעלו במהלך שמיעת הראיות לכך שייתכן שמ' איננו כשיר לעמוד לדין עתה (שנתיים לאחר מתן חוות הדעת הראשונה), הופנה בשנית לפסיכיאטר המחוזי, ביוזמת בית המשפט.

והנה, גם בחוות הדעת השנייה, אשר הוגשה לבית המשפט ביום 4.7.2018, קבע שוב הד"ר פישר, כי מ' כשיר לעמוד לדין, ולא נמצאה כל עדות לכך שהוא לוקה במחלת נפש.

עמוד 6

20. ההגנה לא הגישה לבית המשפט חוות דעת פסיכיאטרית מטעמה אשר יש בה כדי לסתור את מסקנות חוות דעתו של ד"ר פישר. כמו כן, נמנעה ההגנה, מטעמיה, מלזמן את ד"ר פישר למתן עדות בבית המשפט ולחקירה נגדית.

21. על כן, בנסיבות אלה, אין בידי לקבל את העמדה לפיה יש להורות על העדר כשירותו הדיונית של מ' נוכח "מיהותו", כטענת ההגנה.

ודוק: על מנת לקבוע כי נאשם פלוני אינו כשיר לעמוד לדין, צריכים להתקיים התנאים הקבועים בחוק, שלא התקיימו במקרה דנן. ברי כי התנהלותו של הנאשם באולם בית המשפט אינה יכולה לסתור, לבדה, את מסקנות הפסיכיאטר המחוזי. לא זו אף זו, במהלך עדותו של מ' בבית המשפט ניכר, לפחות בעת חקירתו הנגדית, כי הוא מבין - ולו באופן מסוים - את ההליך המשפטי, וכאשר נשאל שאלות ממוקדות - ענה לגופו של עניין.

כשירותו המהותית של מ' לעמוד לדין

22. על פי סעיף 34 לחוק העונשין, חזקה כי מעשה נעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית.

23. סייג אי שפיות הדעת מוגדר בסעיף 34 לחוק העונשין כדלקמן:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה אם, בשעת המעשה, בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושרו השכלי, היה חסר יכולת של ממש -

(1) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשה; או

(2) להימנע מעשיית המעשה".

24. על פי פסיקת בית המשפט העליון, על המבקש להיכנס לגדרי סייג אי שפיות הדעת להוכיח התקיימותם של שלושה תנאים **מצטברים**, והם: **"הבסיס - מחלה נפשית או ליקוי בכושר שכלי; עוצמת הפגיעה - חוסר יכולת של ממש להבין את הפסול שבמעשה או להימנע ממנו; קשר סיבתי - קשר בין המחלה לבין חוסר היכולת כאמור"**. ראו לענין זה, רק למשל, את ע"פ 8287/05 בחטרזה נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 11.8.2011).

25. במקרה של מ', התנאים המצטברים המנויים לעיל - לא מתקיימים:

§ ד"ר פישר קבע בחוות הדעת הפסיכיאטריות מטעמו, **שהוגשו בהסכמה, כי מ' אינו לוקה במחלת נפש כהגדרתה בחוק, וכי ביום 1.12.2015 לקה בהתפרצות כעס על רקע תסכול וסף גירוי נמוך שאינו תולדה של מחלת נפש.**

§ מחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה מטעם ההגנה (נ/2) - גם היא מאת הד"ר פישר, עולה כי בין הימים **3.12.2015 - 15.12.2015** אושפז מ' על פי צו להסתכלות; כך נקבע בחוות הדעת: **"בבדיקות חוזרות לא נמצאה עדות לקיומם של תסמינים פסיכוטטיים כלשהם ולא נמצאה עדות לקיומה של מחלת נפש"**. נזכיר, כי האירוע נשוא כתב האישום התרחש ביום 1.12.2015 -

עמוד 7

יומיים בלבד לפני הבדיקה האמורה.

§ הנה כי כן - התנאי הראשון - קיומה של מחלת נפש אצל מ' - אינו מתקיים. לכאורה ניתן היה להפסיק כבר כאן את הדיון, אולם גם התנאי השני- חוסר יכולת של ממש להבין את הפסול שבמעשיו - אינו מתקיים כאן, שכן עלה מתשובותיו של מ' בחקירתו הנגדית בבית המשפט, כי הוא **מבין** את הפסול שבמעשיו, גם אם דבריו היו מלווים בדיבורים ומילמולים שאינם מן העניין.

ברי כי משלא מתקיימים התנאים דלעיל, הרי שאין כל רלוונטיות לשאלת הקשר הסיבתי, שגם הוא תנאי בלעדיו אין על מנת לחסות תחת הסייג.

26. משהוגשו איפוא חוות הדעת הפסיכיאטריות **בהסכמה**, ובהעדר קיומם המצטבר של תנאי הסייג, הרי שלא קם הספק בכשירותו המהותית של מ'.

27. טענת ההגנה לפיה העדר כשירותו הדיונית והפסקת ההליכים בתיק הקודם מעוררים ספק אינהרנטי בכשירותו המהותית לא יכולה להתקבל, לפחות לא על פי מבחנו היבש של החוק ושל ההלכה הפסוקה, שעל פיהם שומה על בית המשפט להכריע. אם סבור הקורא כי ליבו של בית המשפט אינו שלם עם קביעה זו, הן נוכח הכותרת של פרק זה והן לאור הלשון הרפה בה נדחתה טענת ההגנה - הרי שהצדק עימו. ניתנת האמת להיאמר, כי לא ברור לבית המשפט, כיצד זה פלוני מוכר ומוכרז כמי שביום 1.12.15 אינו "אינו מבין הליכי משפט ואינו מסוגל לעקוב אחריהם ולא לעזור לסנגורו" (נ/2), אולם בכל זאת הוא מסוגל גם מסוגל - באותה נשימה ובאותו זמן - "להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו", כלשון החוק. מי שלא מבין הליכי משפט, לא יכול לעקוב אחריהם, ואין הוא יכול לעזור לסנגורו, כפי שנקבע ביחס למ' - כן מבין, באותה עת, את הפסול שביריקה על מאבטחת בית המשפט? אתמהה. לגבי ידי, התמיהה אינה מתפוגגת משום שהקביעה ביחס לאי-כשירותו הדיונית של מ' ניתנה ביום 27.3.16 ואילו האירוע התרחש ביום 1.12.15. הרי התנהגותו של מ' ביום 1.12.15 היא-היא (בין היתר) ש"שלחה" אותו לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית, והרי ממילא, לעולם קביעת הפסיכיאטר המחוזי נעשית בדיעבד, כך בוודאי ביחס לכשירות מהותית, ומתחייב שגם ביחס לכשירות דיונית (שהרי ייתכן שהיא משתנה כל יום-יומיים, והמשפט מחייב "פיקציה" שלפיה קביעה ביום פלוני "תתפוס" הן אחורה והן קדימה, אם למשל נדחה המשפט מטעם כזה או אחר).

28. אולם, כאמור, גם אם הלכתי אחר טענתה שובת הלב של ההגנה, הרי שנתקלתי בקיר הבנוי מן החוק וההלכה, ואולי גם נוכח הנסיבות הדיוניות (הסכמה על הגשת חוות דעת פסיכיאטריות ללא ערעור עליהן^[2]), ועל כן לא אוכל - חרף הרהורי ונטיית לבי- לזכות את מ' בגין הסייג של אי שפיות.

זוטי דברים

29. סעיף 34 יז לחוק העונשין קובע כך: **"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך."**

30. סייג זוטי הדברים מותנה בקיומם של ארבעה תנאים, עליהם עמד בית המשפט העליון בפסיקתו: טיבו של עמוד 8

המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו, והאינטרס הציבורי. התנאים הם תנאים מצטברים, כאשר השיקול המרכזי, אף המכריע, הוא האינטרס הציבורי. ראו לענין זה את קביעת בית המשפט העליון, מפי כבוד השופט המנוח אדמונד לוי, במסגרת ע"פ 7829/03 **מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ** (ניתן ביום 14.7.2005) (להלן: "**אריאל**"), כהאי לישנא:

"בגוף סעיף 34 לחוק העונשין מפורטים ארבעה תנאים מצטברים ליישומם ואלה הם: '...טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי...'. בחינתו של מעשה לאור התנאים הללו אמורה להוביל למסקנה אם במעשה קל ערך עסקיני. ניסוחו הכללי של הסעיף מעלה את השאלה בדבר המשקל הסגולי של כל אחד מהתנאים, וכיצד לערוך את השקלול הסופי ביניהם. נראה שלא ניתן לקבוע מראש את המשקל המדויק שיש לייחס לכל תנאי, שכן לכל מקרה הנסיבות המיוחדות לו. עם זאת הגישה הרווחת היא כי משקלו של התנאי האחרון, בדבר האינטרס הציבורי, רב מזה של השאר (י' קדמי על הדין בפלילים - חוק העונשין (כרך א) [29], בעמ' 556).

...

הנה כי כן, אף על פי שהסייג בדבר 'זוטי דברים' אינו מונה רשימה של מקרים הבאים בגדרו, הרי שהמגמה העולה מן הפסיקה היא שיש להחילו בזירות תוך בחינת נסיבותיו של כל מקרה ומקרה. בבואו לבחון מעשה שנתמלאו בו כל יסודות העבירה ישאל בית המשפט את עצמו אם מעשה העבירה הצמיח מידה מזערית של סכנה לציבור. תשובה שלילית תחייב את המסקנה שהשפעתו של המעשה על החברה היא כה מזערית, עד שאין זה ראוי להכתיב את מבצעו בהרשעה בפלילים. לשיטתי, מגמה זו ראויה היא. אל לנו לשכוח כי הכלל בדבר זוטי דברים הוא אך סייג לאחריות הפלילית, ומשכך, אין הוא בבחינת הכלל, אלא החריג. ובלשונו של סעיף 34 לחוק העונשין: 'מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית'. יתרה מזאת, מידת הזהירות בהחלתו של הסייג נדרשת גם מן הטעם שמא ירוקנו מתוכן עבירות הנתפסות כ'קלות' מאחרות. עם זאת נקיטת זהירות בהחלתו של הסייג אינה מונעת, לגישתי, פרשנות שתבחן בין מכלול השיקולים גם את נסיבותיו האישיות של המבצע. שכן, יש שהשפעתן של נסיבות אלו תשנה את התמונה מן הקצה אל הקצה, והרשעתו לאורן לא תשרת כל מטרה ראויה".

(ההדגשה לעיל, וביתר המסמך - אינן במקור - ש.ב.).

31. ומן הכלל אל הפרט: יריקה אל פניו של אדם היא מעשה תוקפני, בזוי, נקלה, משפיל, הראוי לכל גנאי, ואף לתגובה בדמותו של כתב אישום. פשיטא. כך בכלל, ואולי ביתר שאת כאשר היריקה מכוונת לפניו של עובד ציבור. דברים יפים בענין זה נקבעו למשל בפרשת רע"פ 5579/10 **קריה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 2.8.2010): "יש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק לידי, לשם פגיעה והעלבה בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם. מעשים אלו מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית... הציבור נותן את מבטחו בעובדי הציבור ונציגי החוק, וטובת הציבור מחייבת כי יובטח להם שיוכלו למלא את תפקידם ללא מורא וללא פחד ... מתוקפנים ומאיימים...".

32. ואולם, כפי שכבר נרמז לעיל, במסגרת הציטוט המודגש ביחס לשאלת נסיבותיו האישיות של מבצע העבירה, האינטרס הציבורי ה"רגיל", כבד המשקל, בדבר הגנה על עובדי ציבור במסגרת מילוי תפקידם נסוג, מתפוגג, במקרה של אומלל זה, מ'.

33. מי הוא ו.מ., האיש? מן הראיות עולה כי מ' הוא נכה כבן חמישים החי בשולי-השוליים של החברה, תפקודו האישי הוא גבולי, הן מבחינה נפשית (עם "גלישות" פסיכיות והפרעות נפשיות, כעולה מחוות הדעת) והן מבחינה קוגניטיבית (אחת מחוות הדעת הפסיכיאטריות מדברת על פיגור שכלי קל).

34. נסיבותיו האישיות של מ', קשייו הנפשיים, השכליים והגופניים, הוכחו במסגרת המשפט, לאורכו ולרוחבו, אם במסמכים ואם בהתנהגותו בעת המשפט בכלל, ובמסגרת עדותו פני בית המשפט - בפרט. על כל אלה, להלן.

35. עולה מחוות הדעת הפסיכיאטריות שהוגשו בעניינו של מ' כי הוא כבן 50, סיים **שלוש שנות לימוד בלבד**, אינו עובד ומתקיים מקצבת נכות (לא נרשם מה גובה הנכות), תפקודו **"גבולי עד לקוי"** והוא חי, כאמור, בשולי החברה.

מ' שיתף את הפסיכיאטר המחוזי בכך שכאשר היה בן תשע, נאלץ לעבור שני ניתוחים ברגלו בשל פגם מולד. לאחר הניתוח השני, החל הילד מ' לסבול מהתקפים אפילפטיים, ונאמר לו - כך מסר לפסיכיאטר המחוזי - שמחלת האפילפסיה ממנה הוא סובל נאז ועד היום נגרמה מחמת תקלה שארעה בזמן ההרדמה בניתוח.

עוד עולה מחוות הדעת הפסיכיאטריות, כי מ' אושפז באשפוז פסיכיאטרי מספר פעמים; אשפוזו הראשון היה בשנת 1998, במסגרתו אובחן כלוקה **בהפרעות נפשיות לא מסווגות על רקע נזק מוחי אורגני**, שיתכן, על פי דבריו של מ' (אותם יש לבחון בהירות, מן הסתם; ברם אין בכך כדי לשנות ממצבו הבריאותי-נפשי), שנגרם כתוצאה מכלל בניתוח.

מסקנת הפסיכיאטר המחוזי בחוות דעתו (2/נ) היתה שתפקודו הקוגניטיבי של מ' הוא בתחום "הנמוך של התקין", **ויתכן כי הוא לוקה בפיגור שכלי קל**, והגם שאינו מאובחן כלוקה במחלת נפש, הוא נמצא (אז) במצב פסיכופטי.

36. קשייו השכליים, הנפשיים והפיזיים של מ' בלטו לעיני כל לא רק מחוות הדעת הפסיכיאטריות בעניינו, אלא באו לידי ביטוי גם במהלך שמיעת הראיות - כמפורט לעיל. נזכיר רק את אלה:

§ במסגרת הדיון בתיק הקודם (8/ת) מיום 1.12.2015 ציינה באת כוחו של מ' כי כאשר אמרה לו שיש צורך לבדוק את מצבו הנפשי, הוא לא הקשיב לדבריה, ודיבר "בכעס רב"; עולה מפרוטוקול הדיון כי בתגובה לדבריה של הסניגורית, השיב מ', לפרוטוקול, תשובה שאינה נראית עניינית, כהאי לשנא: **"יש לי חמישים שקיות של פקדונות"**.

בית המשפט, השופטת בן ארי, כמו החתום מטה, סברה וקבעה כי "קיים קושי ממשי לתקשר עם הנאשם שצועק דברים לא ברורים" ועל כן קבעה, בלית ברירה, כי - "אין מנוס מלבקש מהאבטחה להוציאו מן האולם".

§ מדוח האירוע מיום 1.12.2015 מאת המאבטח אדלשטיין (ת/6א) עולה: "לא ניתן לתקשר עם העצור עקב קשיי שפה ותקשורת שאינה תלויה בשפה (לא מקשיב ולא משתף פעולה)".

§ ממזכרו של השוטר רס"ל שי קוזקורו (ת/5) עולה: "... התנהגות החשוד במלך השהות שלו בתא המעצר וההתנהגות שלו בזמן החקירה היתה התנהגות לא רגילה... לא מפסיק לצעוק ולקלל, בחקירתו עונה תשובות לא קשורות כאשר גם למתורגמנית היה קשה להבין מה הוא מדבר, ונראה כי הוא לא מבין מה רוצים שהוא יענה, הוא למיטב הבנתי מאנשים דוברי רוסית כל הזמן צועק קללות ודברים ולא קשורים למה שקורה בפועל. בחקירה שלו נראה מאוד תזזיתי ומאוד מאיים מה גם שבחקירה הוא סוג של איים על שופטים בבית המשפט, ובכלליות נראה כי אינו מבין מה מתרחש כאן".

§ מחקירתו של מ' במשטרה (ת/3) עולה כי חלק מתשובותיו לא היו קשורות כלל לשאלות אותן נשאל. מ' אמנם ידע למסור את מספר הטלפון שלו, כתובתו, ופרטים טכניים נוספים, ואף ידע לספר את גרסתו לגבי האירוע נשוא כתב האישום, אולם בחלק מחקירתו ענה תשובות שאינן קשורות לעניין:

כאשר נשאל על ידי החוקר מדוע ירק על כהן, כתב החוקר הערה: "ה.ח. מנסה להטיף מוסר על למה צעירים מעשנים ולא עונה על התשובה".

בהמשך חקירתו ענה מ' כך: "אני לא צריך כזה שופט אני היה נכה יש לי פרוטזות בשיניים ולא צריך כזה שופט... שופט צריך לעשות לא לרקוד מה אני כבר עשיתי שיבדקו את הבחורה ואותי... שיוכיחו. אם זה לא אמת אני יהרוג את השופט עם הגרזן...".

לשאלה האם הוא מאיים על חיי שופט השיב מ': "אבא יהרוג, אלוהים יהרוג".

בהמשך העיר החוקר: "ה.ח. עונה דברים לא קשורים בכלל ומדבר דברים שגם המתרגמת לא כל כך מבינה מה הקשר הדברים שלו".

§ בדיון ביום 6.6.2018 פנתה המתורגמנית שתרגמה למ' את הדיון לשפה הרוסית לבית המשפט ואמרה: "אינני מצליחה לתרגם לנאשם כי בעת התרגום הוא מוציא שיניים שבורות מהשקיות שלו... כל מיני אישורים, לא מקשיב ולא מרוכז. לדעתי הוא לא מבין בכלל על מה אני מדברת... זה נמשך גם עכשיו, אין לי יכולת לתקשר עם האיש".

בהחלטת בית המשפט בדיון נכתב: "הנאשם מתעסק בשקיותיו, מוציא ומכניס שיניים תותבות, ובאמת - אני מסיר את הכובע בפני המתורגמנית על כך שצלחה את פרשת התביעה עד הלום".

§ בדיון ביום 17.7.2018, בפתח עדותו הראשית של מ' בבית המשפט, פנתה בשנית המתורגמנית אל בית המשפט באומרה: "שמעתי את הנאשם, אני בקושי מצליחה להבין אותו... הוא אומר למה המשטרה צריכה אזיקים, למה המשטרה צריכה מכות.. (הנאשם מחטט בשקיותיו, מוציא שיניים תותבות, מנפנף ב 11 שקיות ההפקדה של שב"ס)".

כמפורט לעיל, חקירתו הראשית של מ' הופסקה ביוזמת בית המשפט, נוכח דבריו חסרי הפשר. לשם המחשת הדברים, ראו חלק מעדותו הראשית של מ':

"... מכות. יש מצלמות והוכחות. אשם אני, למה... (הנאשם מחטט בשקיותיו, מוציא שיניים תותבות, מנפנף ב 11 שקיות הפקדה של השב"ס).

11 פעמים כבר הכניסו אותי. שרפו לי עיניים, 5 פעמים, יש דיסק פה של ניתוח באף. הניתוח כבר הולך שנה, למה מיד משטרה? מוציאים אותי מבית החולים משטרה, יש חותמת, אני אגיד לך (מתכופף ומחטט בשקיותיו). הנה טיפות אף. זה טיפות אף, אין ניתוח. שני רופאים. למה המשטרה בכל מקום? לא רואים שום דבר, אמרו כזה, אמרו כזה... הזמינו משטרה (העד נסער, המתורגמנית אובדת עצות). 10,000 קנס, ואחכ אף אחד לא ישקר לך.

אני אנסתי ילדה? אני יושב בתא? הילדה איננה. שותה בירה, יקר בכסף,

הסגורית מבקשת בכל לשון של בקשה את הנאשם להכניס שיניו לפיו.

הנאשם מתכופף - מציג קבלות ביחס לשיניו התותבות. 3 שנים בלשכת עבודה, אין נכות, אין עבודה. למה צריך להיות ככה? אני עוד מ 96 נכה. למה כותבים בביטוח הלאומי 68?

בית המשפט מתרשם כי הנאשם אינו קשור למציאות. מדבר דברים שאינם קשורים לתיק מעל דוכן העדים ולא ניתן להפסיק אותו.

הנאשם מציג תעודה של חברת חשמל. צועק ללא סוף."

37. הנה כי כן, מ' הוא אדם מוחלש, מוחלש מאד, שנראה כמוטט בעולם, חולה ונכה, ללא השכלה, ללא פרנסה, וללא פרוטה אחת מיותרת, וכאשר אין הוא צועק או ממלמל בכעס, הוא עומד על משמר שקיותיו או מנפנף לכל עבר בשיניו התותבות, אותן הוא מוציא ומחזיר חליפות מתוך פיו או משקיותיו. זה האיש.

38. לענין מיהותו של הנאשם כחלק מהשיקולים שיש להביא בחשבון במסגרת האינטרס הציבורי, נקבע בפסיקת בית המשפט העליון בענין **אריאל** (לעיל), כי אפשר שבהשפעתן של נסיבות אישיות של המבצע יהיה כדי לשנות את התמונה "מן הקצה אל הקצה", והרשעתו לאורן לא תשרת כל מטרה ראויה. ראו לענין זה גם את גישתה של המלומדת ד"ר ג'ודי ברודר, במאמרה **"תיחומו של סייג זוטי-הדברים לאור לשונו של סעיף 34 לחוק העונשין"**, מחקרי משפט כא (תשס"ה), 521:

"מאפיין זה (האינטרס הציבורי - ש.ב.) מחבר את נסיבות הביצוע הקונקרטי לנסיבות האישיות החברתיות החיצוניות למעשה והשייכות לו בעקיפין, כגון שכיחותה של התופעה וההקשר שבו בוצעה ההתנהגות. הכללתו של האינטרס הציבורי בסעיף מצביעה גם על נכונותה של החברה להתחשב בפרט העומד לדין ובנסיבותיו המיוחדות. המחלוקת היא רק על מידת ההתחשבות והיקפה. היבט זה של הסייג מבטא את הטבע האנושי, שאינו מעוניין ואינו מאפשר לבחון דברים ב"תנאי מעבדה" ובמנותק מהקשרם..."

עוד ראו את מאמרו של השופט איתן מגן במאמרו **"זוטי דברים - אך לאו מילתא דזוטרטא"** הפרקליט מג (תשנ"ז), 54: **"... האיזון על פי סעיף 8 לחוק היסוד (כבוד האדם וחירותו - ש.ב.) מחייב התחשבות בכל הנתונים, כולל נתוני הנאשם, כדי לשקול גם אם הנזק שייגרם לנאשם מהרשעה אינו עולה על התועלת שהחברה תפיק מהרשעתו"**.

39. בתי המשפט התחשבו פעמים רבות בנסיבותיו האישיות של הנאשם בהקשר לאינטרס הציבורי בסייג זוטי הדברים, ראו, רק לדוגמא: ת"פ (ת"א) 46952-12-12 **מדינת ישראל נ' מיכאלוב** (ניתן ביום 28.5.2014), ת"פ (רח') 29347-06-15 **מדינת ישראל נ' סרוסו** (ניתן ביום 8.2.2017) - שם ירקה אשה על בעלה במסגרת הליך גירושין בפני בית הדין הרבני, ת"פ (י-ם) 55920-05-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (ניתן ביום 29.5.2017), ת"פ (ת"א) 16830-09-15 **מדינת ישראל נ' פלונית** (ניתן ביום 6.11.2017) - שם הזיכוי היה חלקי, וניתן בקשר לאיומים כלפי שוטר (עובד ציבור), ת"פ (רמלה) 17571-01-18 **מדינת ישראל נ' בהלקר** (ניתן ביום 6.9.2018).

40. לא רק "תעודת הזהות" של מ' מוליכה לכלל זיכוי, אלא שזו משתלבת עם נסיבות ביצוע העבירות, עליהן יש להשקיף יחדיו. נסיבות ביצוע היריקה, אשר אינן שנויות במחלוקת עובדתית, מתוארות, בין היתר, בדוח הפעולה מאת המאבטחת כהן; כהן סיפרה: **"... לקחתי לו את השקיות והלכתי איתו למעלית... שנייה לפני שיצאנו החוצה מבית המשפט הוא ניסה לקחת את השקיות מהידיים שלי, שמוליק תפס אותו ואז הוא ירק עלי בפרצוף"**.

41. לא יכולה להיות מחלוקת כי מ' היה נתון במצוקה, לא רק מפני שהיה נאשם בתוך אולם בית משפט (כבר מצב דברים קשה, כשלעצמו), אלא שמכיוון שלא משל ברוחו - ספק אם יש לו הכוחות לכך - הוא הוצא מן האולם, תוך שפלונית "מעזה" לקחת את שקיותיו. כהן העידה בבית המשפט, כי הטעם בגינו נטלה ממנו את השקיות היה להביא אותו ללכת אחריה, מאחר שלא רצה לעזוב את אולם בית המשפט; כך העידה כהן בענין זה:

"ש. הנאשם תמיד הולך עם השקיות האלה?

ת. נכון, הוא מוכר לנו. זה הכבודה שלו.

ש. כשאת מדברת שיצאתם וניסה לקחת את השקיות כי לקחת לו את השקיות?

ת. נכון

...

ש. איך הוא ירק?

ת. הוא ניסה לקחת לי את השקית, היינו 2 מטר מהדלת, בעצם כל ההוצאה שלו מבית המשפט היתה כשהוא לא באמת רוצה לצאת ולכן מהאולם השקית היתה אצלי שזה מה שיניע אותו לצאת. השקית היתה לי ביד, אני לקחתי את היד אחורה, הוא קילל או התעצבן ברוסית ולא הבנתי מה אמר...".

42. כהן ידעה, ואף כיוונה לכך, שמ', ששקיותיו היו חשובות לו מאוד, יסור אחריה במטרה לקחתן. כאשר ניסה מ' להשיב לידיה את השקיות, לקחה כהן את ידה אחורה, כאשר במקביל הגיע מאבטח נוסף ותפסו. בנסיבות אלה, כאשר מ' "מנוטרל" ואין חולק כי כל מאודו היה מרוכז בשקיותיו, יריקתו (שעה שמאבטח אחר אחז בו) לא היתה אלא ניסיון נואש - פסול ופילי - להשיבן אליו. ברי שאין לקבל או להצדיק את המעשה, גם כאשר מדברים על מ'. אולם, לאור זהותו ומאפייניו של האיש - בעל רמת משכל גבולית, הסובל מקשיים נפשיים משמעותיים, אשר היה נתון באותו היום במצוקה נפשית - כאשר הראיות מלמדות כי שקיותיו הן אוצרו, שם הוא מחזיק שיניים תותבות, חשבונות חשמל ושאר חפצים היקרים כל כך לליבו - נראה כי הוא פעל כחיה פצועה המגנה על רכושה היקר, ולא כעבריין. גם העובדה שכתב האישום עצמו מספר כי מ' התפרע גם בנסיון לחזור לאולם בית המשפט, משחקת תפקיד ויש לה משקל בהכרעת הדין; ברור כי נאשם לא יכול לנקוט בכל פעולה, בוודאי כזו העולה כדי עבירה, על מנת לשוב לאולם בית המשפט, שם נדון עניינו. אולם, בכל זאת, אין הרי נאשם הנמלט מבית המשפט ובדרך פוגע באחרים, כהרי נאשם המבקש לשוב לאולם בית המשפט, מן הסתם - כדי לעמוד לדין.

עוד חשוב להדגיש, ולא בשולי הדברים, את התוצאה של העבירות: למאבטחי בית המשפט לא נגרם נזק ממשי כתוצאה מהתפרעותו של מ', פרט לכך - מבלי להקל ראש (או שיער) - שכהן נאלצה לחפוף את ראשה בטרם שבה לעבודתה. פשיטא, שלו היתה נגרמת חבלה למי מן המאבטחים, כפות המאזניים היו מוטות לכיוון הרשעה.

43. אשר על כן, כאשר אין המדובר ביריקה "רגילה", שפלה ומבזה, תוקפנית ואלימה, אלא באקט נואש של אומלל-תמהוני המבקש על נכסיו, "אוצר" שאינו אלא מקבץ שקיות ובהן חפצים חסרי ערך, והוא נאשם שבקושי מבין את בית המשפט ואת אורחותיו - אין כל אינטרס ציבורי בהרשעה. טיב המעשה אמנם קשה, אולם נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי - בשים לב לזהותו של מ', כל אלה מטילים את הכף לזכותו מחמת זוטי דברים.

44. מספר הערות טרם חתימה. ראשית, ועל מנת למנוע ספקות, הרי שברי כי אין לבוא בטרוניה לתביעה על עצם הגשת כתב האישום; יריקה על פניה של עובדת ציבור הוא אקט שעל פני הדברים מחייב כתב אישום. ברם, בית המשפט נחשף, בדיעבד, למכלול עובדות, שלהן אינה חשופה התביעה, ו"דברים שרואים מכאן לא רואים משם", ועל כן הזיכוי. שנית, ועל מנת שחלילה לא יסברו מאבטחי בית המשפט כי קלה בעיניו הפגיעה בהם, אבהיר מיד: הן במסגרת המלאכה הרגילה, והן בשמיעתה של המאבטח שירה כהן, ראה בית המשפט כי למאבטחים יש לא רק עין צופיה וזרוע נטויה, אלא גם לב פועם בחזם. בוודאי יבינו, איפוא, את ההחלטה. אין לי ספק כי איש לא יעז לפרש זיכוי של נאשם אומלל במיוחד זה, במעשה כגון דא, ככלל או כהיתר. מדובר במקרה חריג ובנסיבות יוצאות דופן. והערה אחרונה. בפרשה אחרת, שבירורה החל באולמי, מצא בית המשפט העליון לזכות, בסופו של דבר, אשה קשת-יום מביצוע עבירה של נסיון לאיומים, לאחר שכתבה מכתב לשופטת שלדעתה נהגה בה בחוסר צדק (רע"פ 8736/15 זילפה בר נ' מדינת ישראל). הגם שאין המדובר באותה עבירה או בדיון משפטי זהה, הרי שהרוח המנשבת מפסקו של בית המשפט העליון, היא כי מן הראוי לנהוג בחמלה בציבור קשיי היום בהם פוגש בית המשפט, מדי יום ביומו. פרשת בר, על לקחה, עומדת לנגד עיני, עת הכרעתי במקרה דנא, ובכך - לפחות לגבי דידי - יש משום סגירת מעגל.

45. אני מזכה, איפוא, את מ' מכל אשמה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב תוך 45 ימים.

ניתנה היום, ה' כסלו תשע"ט, 13 נובמבר 2018, במעמד הצדדים

1. יוער כי בחוות הדעת על בסיסה הופסקו ההליכים (נ/2) נקבע כי מ' אינו מאובחן כלוקה במחלת נפש אך שריו במצב פסיכוטי.

[2] למען הסר ספק, אין בעצם תיאור הנסיבות משום ביקורת על ההגנה, וחזקה עליה ששקלה את המצב ופעלה כהלכה.